

Moutstockje

nr 26

1992

nr 26

- uitgifte kantoor
3300 tienens 1 -

M. M. DODION
LELIELAAN 34
3191 HEVER

driemaandelijks 4/92

V.U. E. GROOTEN

Viaductstraat 193
3300 TIENEN
Tel. (016) 81 72 35

Breivies en Beelt (M. Dodion)

Tijdschrift over Bierfolklore

VAN "die edele orde vanden moutstock"

hoegaarden

Door de explosie in de communicatietechnologie worden we dagelijks geconfronteerd met massa's informatie. Het afhandelen van deze stroom van papierwerk is dan ook geen eenvoudige opdracht.

DE ZELFINKTENDE TRODAT STEMPELS LOSSEN DIT PROBLEEM OP EENVOUDIGE EN DOELTREFFENDE WIJZE OP.

De datumstempels, nummerstempels en tekststempels garanderen duizenden duidelijke, propere en scherpe afdruken in een minimum van tijd. De sterke constructie is bestand tegen langdurig en constant gebruik.

De zelfinktende PRINTY heeft zowel in de handel als in de industrie, in kleine als in grote ondernemingen, de vuile onpraktische rubberstempel definitief verdrongen. Een onmisbaar hulpmiddel bij de dagelijkse worsteling met papierassen!

Met de TYPO PRINTY (ook bekend als de Do-It-Yourself stempel), kan u zelf uw tekst samenstellen. De TYPO PRINTY bevat een rubberen tekstplaat waarop in een handomdraai de TRODAT-leestekens kunnen worden geplaatst. Alle letters zijn bovendien verwisselbaar.

De PICTO PRINTY is een verder uitgewerkte versie van de TYPO PRINTY, waarop men naast leestekens ook internationaal gekende pictogrammen kan aanbrengen. Op die manier kan de boodschap sneller en eenvoudiger worden gezet en trekt uw communicatie wereldwijd de aandacht.

VERKRIJGBAAR BIJ UW PAPIERHANDELAAR OF STEMPELFABRIKANT

trodat®
STEMPELS MET
STIJL

PARTIJEN

□□□

raadslid het over zijn partijgenoten, en hij nam de Antwerpse lijsttrekker Ward Beysen als voorbeeld: dat is het liberalisme van de rijke zelfstandige, lid van de golfclub en van de Rotary. Misschien staat uitgerekend de PVV verder van de basis dan eender welke partij.

GABRIËLS: We moeten een antwoord geven op 24 november, wat ook het verleden van de mensen mag zijn.

■ *Geloof u dat PVV-boegbeelden als Buchman, Beysen, Bril, De Croo, Vautmans en anderen, met hun verleden, staan te trappelen om aan vernieuwing te doen?*

GABRIËLS: U moet die lijst dan vervullen met alle partijen die ministers hebben geleverd, inclusief de VU. Zij worden in de pers allemaal bij de affairisten gerekend. Laten we daarvan afstappen. We weten wat er in het verleden fout is gelopen.

■ *Het gaat toch om uw geloofwaardigheid?*

GABRIËLS: Deze beweging moet door velen worden gedragen. Sinds ik weg ben bij de VU heb ik vooral reacties gekregen van niet gebonden mensen en van jongeren. We moeten de spelregels goed bepalen, en dan is het verleden van geen tel.

■ *U denkt dat het met voornoemde mensen beter zal gaan dan met de VU?*

GABRIËLS: Laat die mensen ondergeschikt zijn aan de nieuwelingen en geef hen de kans het anders te doen. Bekeeringen zijn altijd mogelijk.

■ *Wat doet u concreet met zaken als kumuuls, sociaal dienstbetoon, partijfinanciering?*

GABRIËLS: We zijn tegen kumul. Maar dan moet de functie van, bijvoorbeeld, burgemeester beter worden betaald. Ik zelf heb een heel groot dienstbetoon en hoop dat het ooit overbodig wordt. Maar tot nu toe werkt het systeem niet. Wij moeten daarom de ambtenarij herwaarderen en de kabinetten afschaffen.

■ *Wie betaalt de drie voormalige VU-mensen op uw studiecentrum?*

GABRIËLS: We hebben daarvoor geld bijeen gebracht om hen een onafhankelijke positie te waarborgen.

■ *Van het bedrijfsleven?*

GABRIËLS: Neen, we hebben al veel steun ontvangen van mensen.

■ *De loonkosten liggen zeer hoog, weten de liberalen.*

GABRIËLS: Een aantal mensen heeft een uitlopend kontrakt. Er moet ruimte zijn om hen zo in te schakelen.

■ *Is de nieuwe partij radikaal in de financiering?*

GABRIËLS: We spelen met open boekhouding. De wet op de partijfinanciering is een maat voor niets. We zullen de burger laten meekijken volgens een volslagen wettelijke regeling.

■ *Bent u niet bang om als boegbeeld en*

stemmentrekker te dienen, en later te worden gedropt?

GABRIËLS: Het zal goed gaan, zoals uit de opiniepeilingen blijkt.

■ *Die waren voor 24 november ook goed voor de VU. Soms geeft u de indruk zeer gecharmeerd te zijn omdat u nog meetelt, na wat u de voorbije jaren hebt meegemaakt: nederlaag op nederlaag, vaak in de schaduw van Hugo Schiltz, achter een ongrijpbare derde fase aanhollend. Bent u niet wat opgevrijd door Verhofstadt?*

GABRIËLS: Ik denk niet dat het de bedoeling van Verhofstadt was om mij op te

Gabriëls: „De groep rond Anciaux wilde het verleden afschieten om op de rug van wie verantwoordelijkheid had gedragen, omhoog te klimmen.”

vrijen. We hebben elkaar gevonden, eerst in onze konklusies na 24 november, nadien in de uitwerking van iets nieuw. Met Hugo heb ik zelden last gehad en tot wie beweert dat Schiltz de VU domineert, zeg ik dat iedereen evenveel kansen heeft in de partij. Inhoudelijk verschillen wij niet sterk van mening, tactisch en strategisch misschien meer. En ik betreur niet dat ik goed met hem heb samengewerkt.

■ *Cynici in de PVV zeggen dat Verhofstadt met deze operatie twee zaken nastreeft: het verlengen van het voorzitterschap, wat onder de PVV-vlag statutair niet kan, en in het beste geval, het premierschap. U wordt in die operatie gebruikt.*

GABRIËLS: Verhofstadt heeft gezegd dat hij de beweging niet zou misbruiken om statutaire belemmeringen in de PVV te ontwijken. En ik voel mij niet gebruikt. De afspraken zijn korrekt nagekomen en ik heb bij hem een stijl aangetroffen die ongewoon is in de politiek.

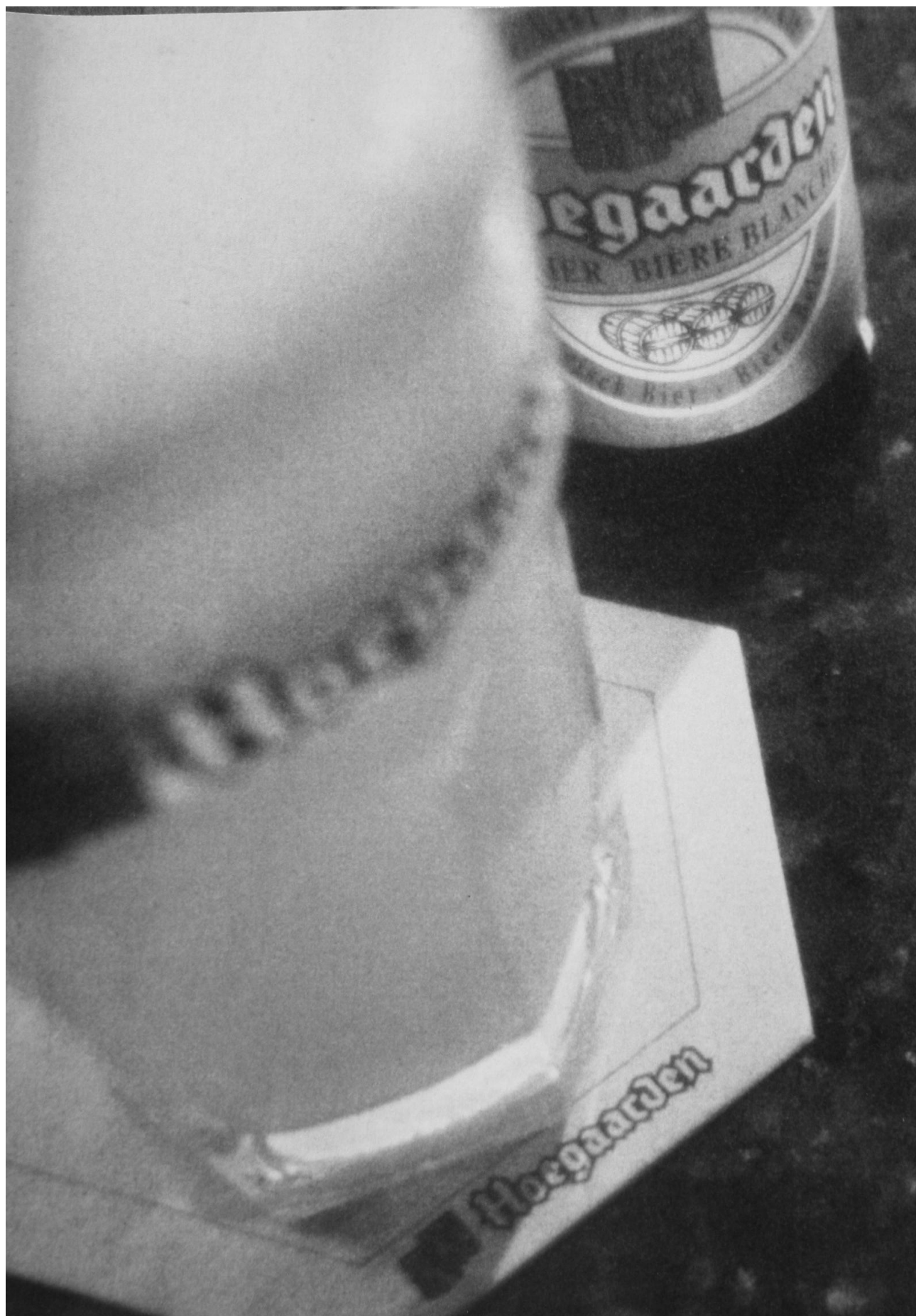
■ *De hele operatie wekt vooral ontroosting bij de rechterzijde en bij de verontruste belastingbetaler.*

GABRIËLS: De beweging beperkt zich niet tot de welgestelden. Ieder weldenkend mens zal zich hiertoe voelen aangesproken. Ik heb al vier ekologische groepen die met ons scheep willen gaan. Iedereen kan de lat hoog leggen, aan ons om te tonen dat we erover geraken. ■

Peter Renard

Hoggaarden Witbier. Een verfrissend idee.

't Moutstockje ...

driemaandelijks tijdschrift over biersfolklore

Uitgegeven door : "D I E E D E L E O R D E V A N D E N M O U T S T O C K "

De Hoegaardse Bier- en Brouwersgilde

Museum 't NIEUWHUYS E; Ourystraat 2

3320 HOEGAARDEN

Bankrekening : 860 / 0014362 / 85

Lidmaatschap : gewoon lid 300 fr. Erelid 500 fr. Weldoener 1.000 fr.

Alle artikelen uit dit tijdschrift mogen vrij overgenomen worden mits bronvermelding.

inhoud n° 26

- Happy Hour in 't Nieuwhuys-museum HOegaarden
- Merckwaerdighe Bierologie deel 2
- Hoegaarden Bierdorp Het Biermanneke wordt BIERRIDDER
- Het Hoegaards bier van vroeger
- Het Bier in vers en lied (door M. Dodion)
- De 11e Grietmuilviering

HAPPY HOUR

IN HET NIEUWHUYSMUSEUM-HOEGAARDEN

Elke vrijdag van 18.30 tot 19.30 uur (aangekondigd bij gongslag) gaat in 't Nieuwhuys-museum van Hoegaarden een HAPPY HOUR door, ten voordele van alle leden en museumvrienden.

Tijdens dit gelukkig uur, worden alle drankconsumpties verlaagd met 5 fr.

Zo wil het museum zijn erkentelijkheid betuigen tegenover hen die de instelling door hun bezoek helpen in stand houden.

P R O C I T

Merckwaardighe BIEROLOCHE

DEEL 2

een bierverhaal door meer dan
vijftig eeuwen

Het belangrijkste dokument dat er over de Sumeriërs bestaat is het befaamde "monument bleu", dat men in het Louvre te Parijs kan gaan bezichtigen. Hierop valt te zien, hoe allerliefste Sumerische meisjes, met lange golvende haren, in elegante rokjes, met kuis neergeslagen amandelogen, bezig zijn met de bierbereiding voor het offer van de zonder enige twijfel eveneens beeldschone godin Nina.

Wie was Nina, een voluptueuze Aphrodite (Griekse godin van liefde en schoonheid) of een meer moederlijke Demeter (Griekse godin van de bebouwde aarde)? Wij zullen het waarschijnlijk nooit weten. In elk geval was zij de godin van de aardse vruchtbaarheid en de akkerbouw en het was een noodzaak Nina goedgunstig te stemmen, wilde men verzekerd zijn van goede oogsten en diensgevolge van een nimmer aflatende bierstroom.

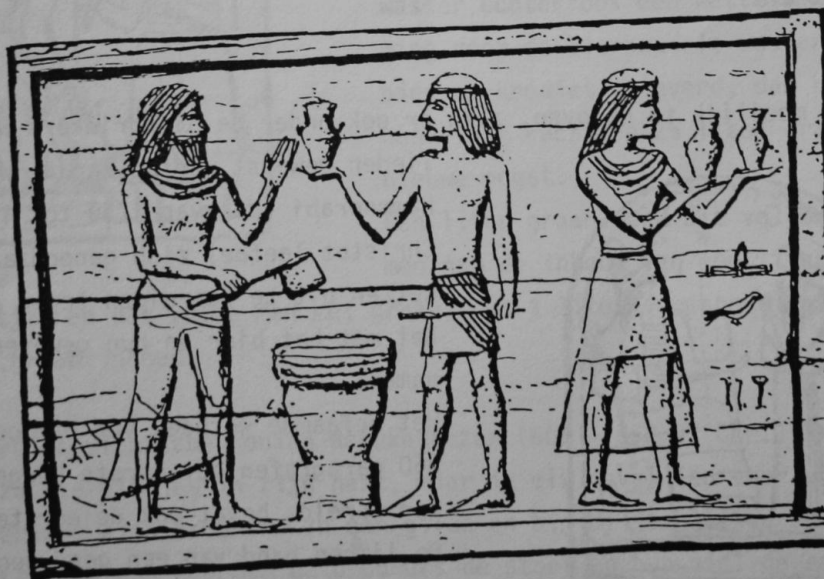
Kunnen we slechts gissen naar de uiterlijke en innerlijke schoonheden van Nina, ook naar het bier dat haar zo gul werd geofferd, valt slechts te raden. Het zal zonder twijfel het allerbeste bier zijn geweest, in het Sumerisch kaš-sag genoemd. Het simpele gerstebier van alledag heette eenvoudig kaš, gemengd bier kaš-dida. Er zal zeker licht en donker bier geweest zijn. Er was gerstebier en speltbier. Dit laatste dat een vleugje honing meekreeg om het wat zoeter te maken, gold als damesbier. Althans bij de officiële bierrantsoenen kregen de mannen gerstebier, terwijl hofdames en tempeldienaressen het met speltbier moesten doen, al werden zij daarmee royaal bedacht: drie liter per dag !!

Naar eigen fantasie en inzicht voegden de brouwers aan het bier wat kruiden toe, kaneel en misschien wel hop, dat langs eindeloze karavaanwegen, wellicht uit de Kaukasus, werd aangevoerd. Spugen was ook niet meer nodig om de juiste gisting op gang te brengen. Men schepte het schuim van het gistende bier en had weer nieuwe gist.

Oorspronkelijk was bierbrouwen vrouwenwerk in Sumerië. In de meer en meer gecompliceerde maatschappij namen de mannen deze taak over. Bierbrouwen werd een geëerd beroep, waarvoor een degelijke vakopleiding bestond.

En zo belangrijk achtte men dit in Sumerië dat de biertoevoer ongehinderd en onbelemmerd stroomde, zelfs in de meest penibele omstandigheden, dat de brouwers waren vrijgesteld van militaire dienst.

Er is een Sumerische factuur bewaard gebleven voor de levering van 36 sila (1 sila is ongeveer een halve liter) gepelde spelt (een soort grove tarwe), 60 sila mout en 36 sila bierdeeg (met water gekneet gerstemout), waaruit de brouwer tien maten bier van eerste kwaliteit bereiden moest.

Brouwden de mannen bier, vrouwen zorgden voor het uitschenken, zoals bijvoorbeeld Kubaba de herbergierster. Een waarschijnlijk schone, maar in elk geval energieke vrouw die van wanten wist, en wier bierzaken zo floreerden, dat zij op eigen initiatief een geheel nieuwe stad stichtte, de stad Kisch, waarvan nu nog eenzame steenbrokken en torenstompen, half verborgen in het woestijnzand, getuigen van grootheid en macht.

Kubaba, niet tevreden met haar plaats als koningin achter de tapkast, riep zichzelf uit tot koningin van Kisch, een stad gegrondvest op de glorie van het bier, waar het zeker zeer rijkelijk gevloeid zal hebben, een stad met wijsheid geregeerd door een vrouw, die wist wat bier was en daarom een mannenmaatschappij met vaste hand kon regeren.

Rijken vergaan en zelfs de allerschoonste koninginnen moeten eens het sierlijk hoofd neerleggen. Bier echter wordt elke dag opnieuw geboren en is jong met elke nieuwe beschaving.

Toen het Sumerische rijk ten gronde ging, stond het Babylonische op. En het bier bleef het droge woestijnzand uit de dorstige kelen spoelen, want wat de Babyloniërs ook van het oude Sumerië verwoest mogen hebben, de kunst van het bierbrouwen namen zij zorgvuldig over. Zo werd ook het Babylonische rijk een bierrijk, waar de gerst op de vruchtbare akkers rijpte tot koele lafenis en onbekommerde levensvreugde. Veertig procent van de jaarlijkse graanoogst van Babylonië verdween in de ketels van de brouwers om er als bier weer uit te stromen.

Hoewel moeilijk te geloven, zijn er ook onder de bierdrinkers wel eens boze lieden geweest. En zo zag de wijze vorst

Hammoerabi (die van 1730 tot 1685 voor Christus leefde) zich genoodzaakt om strenge wetten uit te vaardigen tegen al degenen die het met het bier en hun geweten niet nauw namen.

Het befaamde wetboek van Hammoerabi, met 360 paragrafen het eerste Burgelijk Wetboek ter wereld, bevat ook de eerste Drankwet. De ijzren hand van een goed georganiseerde staat, hield het bier in een vaste greep. Geen grapjes met het gehalte aan gerst, het gehalte aan kruiden, geen grapjes met de prijs, geen zwarte lonen voor de brouwersknechten.

Herbergiersters die de prijs opdreven werden eenvoudig in de Eufraat geworpen.

Priesteressen die zich in een bierlokaal ophielden werden zonder gewetensbezwaar verbrand. Wie in zijn bierhuis politieke samenzweringen toeliet werd ter dood gebracht. Bij al deze drastische maatregelen was er echter ook een wettelijke bescherming voor de bierhandel; was er 30 liter bier op krediet geleverd, dan had de bierhandelaar recht op 25 liter graan van de nieuwe oogst.

Een liter graan werd als volgt gemeten, men nam de inhoud van een liter bier

(keteltje) en dat vulde men met graan, dus 1 literbierinhoud was gelijk aan 1 liter graan inhoud.

De latere Babylonische koning Nebukadnezar (605 - 562 v. Chr.) had misschien weinig zachte plekjes in zijn hart, maar in elk geval één voor de brouwers. Hij verenigde zijn brouwers in een gilde en bij de jaarlijkse processie voor de oppergod Marduk openden de brouwers de stoet en hun viel de eer te beurt de praalwagen van god Anu te trekken.

De bierliefhebbers in Babylon konden kiezen uit minstens twintig soorten bier, waaronder het gewone gerstenbier, dat men sikaru noemde, het bier van andere graansoorten, dat kurunnu werd genoemd er was ook een zoet bier voor de dames sirasu. Dat de Babyloniërs de kunst van het brouwen geleerd hebben van de Sumeriërs bewijst hun woord voor bierdeeg dat het zelfde is als het Sumerische woord voor deze onmisbare grondstof : bapiru.

Misschien zouden zij ietwat aarzelend kijken naar enkele van de Babylonische biersoorten. Want wat te denken van bier van ongepelde graansoorten, waarin de zemelen nog rondreddeven ? Ook Babyloniërs hielden echter niet van zemelen en daarom dronken zij hun bier door rietjes. Deze rietjes hadden nog een voordeel, men kon zijn bier liggend drinken. Dat was een niet onaanzienlijk comfort in een smeerheethoofdstad. Wie zou het rietje hebben uitgevonden ?

Laten we aannemen, dat het Semiramis geweest is, de vindingrijke koningin die immers ook de geurende hangende tuinen van Babel liet aanleggen.

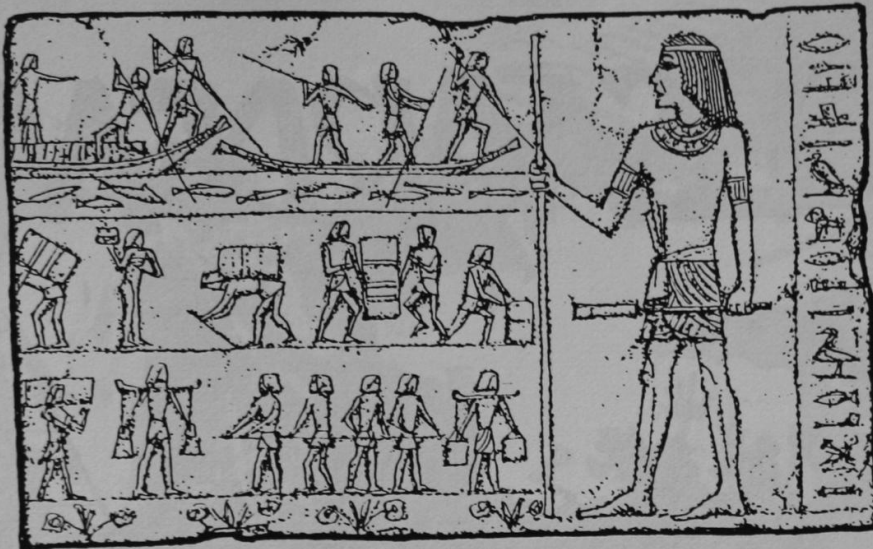
Waar zou men beter van koel bier met een rietje kunnen genieten dan hoog boven het rumoer van de stad Babel in een hangende tuin, liggend op een pantervel onder zacht ritselende palmblederen en wuivende mimosa-trossen? Ook de Griekse schrijver Xenophon, die in de vierde eeuw voor Christus met zijn ongelukkige troep Grieken uit de binnenlanden van Perzië terugtrok naar de zee, vertelt over het bierdrinken door rietjes. Hij had dit bij de Armeëniërs opgemerkt.

En op de allerheetste dagen, als de verzengende wind van de Perzische Golf het stof van Babylon deed opwaaien, zocht men verkwikking bij het lichtbruine, troebele, zoete, nog niet helemaal uitgegiste bier, dat de Egyptische fellah's nu nog maken en dat zij bouza noemen. Het lijkt op de Russische kvass en de boza, die men ziet aangeprezen in de ijswinkeltjes en zoetigheden paleisjes in Macedonië en Bulgarije.

De Babylonische brouwkunst straalde naar alle kanten uit en vele volkeren uit de omtrek namen deze kunst over. Hoogstwaarschijnlijk gebruikten ook de Babyloniërs de pittige hop om het bier te aromatiseren en wat langer houdbaar te maken. Het is niet onmogelijk, dat zij het geheim van die hop, dat met de anieke beschaving ten onder ging, om eerst in de middeleeuwen weer op te duiken, hebben ontfoetseld aan de Israëlieten in gevangenschap.

Dit ligt des te meer voor de hand, omdat de Egyptische brouwers in de tijd van het Middelrijk geen hop gebruikten en na het verblijf van de Israëlieten in Egypte wel.

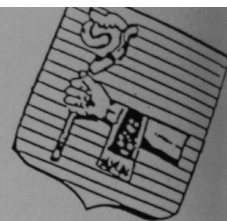
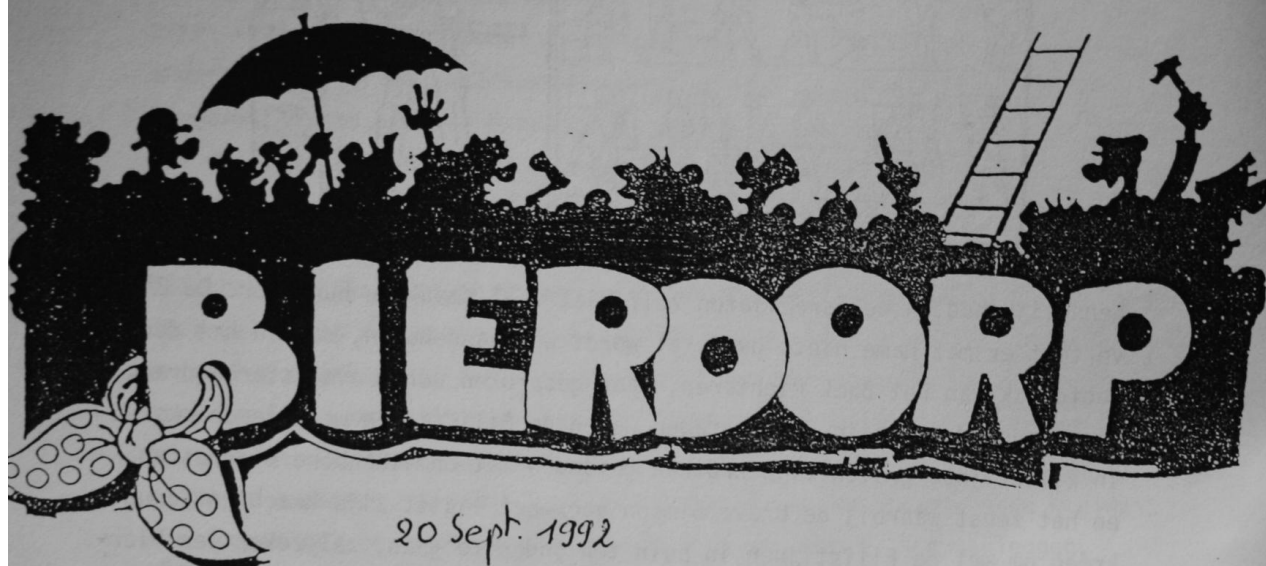
Hebben beide volkeren, Egyptenaren en Babyloniërs geprofiteerd van de wetenschap van hun gevangenen ?

Kennelijk hadden de Israëlieten zelf niet veel smaak in hun bier. De Bijbel vertelt er met name niets over, al wordt wel aangenomen, dat in het dertiende hoofdstuk van het Boek Richteren, waar gesproken wordt over sterke drank, bier bedoeld zal zijn. Daarentegen waren de Filistijnen wel bierdrinkers. In Filistijnse graven zijn kruiken gevonden met onmiskenbare bierresten, en het feest waarbij de brave Simson voor het laatst zijn krachten terugkreeg om met de Filistijnen in puin ten onder te gaan, zal zeker een bierfeest geweest zijn, al dronk de held zelf geen alcohol. De Armeniërs leerden het gerstebier brouwen van de Babyloniërs. Over de bergpassen van de Kaukasus brachten zij deze kunst in de Russische steppen, waar de Skythen het pittige bier een welkome afwisseling achtten op de eeuwige al dan niet gegiste paardemelk. Op hun beurt gaven de Skythen de kunst door aan de Thrakisch-Illyrische stammen aan de westelijke oever van de Zwarte Zee en in de dalen van de Karpathen. En zo moet de kunst van het bierbrouwen bij de Middel-Europese-Kelten terecht gekomen zijn.

HOEGAARDEN

20 Sept. 1992

De «Brouwer» wordt bierridder

■ HOEGAARDEN

Op de "Dag van het Hoegaards bier" werd "de Brouwer" tot ridder in de bierorde geslagen, en meer bepaald tot Grootofficier van de orde, een eer die alleen een meesterbrouwer te beurt kan vallen.

Brouwer Pierre Celis kreeg ooit diezelfde bekroning, thans werd ook "Claeske", het brouwersbeeld, getooid met de blauwe mantel. Daarmee werd hij de 172ste bierridder van de Edele Orde vanden Moutstock.

Als enige van de bierorde draagt de Brouwer, het zegel met symbool van de stad Gent, de geboorteplaats van Keizer Karel.

Na de plechtigheid waarbij het brouwertje zijn mantel van de hand van biervir Miel Mattheus kreeg, gingen de activiteiten verder in het Kouterhof.

De biertrofee

De prijsuitreiking van de biertrofee van het biermuseum "t Nieuwhuys", kreeg Robert Van Ruyseveld als winnaar. Deze scoorde zeer hoog. Punten werden toegekend aan eenieder die originele stukken

i.v.m. bier binnenbracht. Zo werd het museum meer dan 700 bierglazen en 300 artikels over bier rijker.

Later werd Thierry Schotmans winnaar van de etalagewedstrijd voor het publiek rond Hoegaards bier, georganiseerd door de plaatselijke handelaarsbond.

Winnaar bij de handelaars werd beenhouwerij Vangramberen. De h. Vangramberen mocht zijn gewicht in bier ontvangen. De weegschaal liet het echter afweten; normaal ook als men later het gewicht van de man in kwestie vernam: 167 kilogram. — HCH

Op 20 september 1992, de Dag Van Het Hoegaardsbier en de slotviering van 20 jaar Heropstanding van de Hoegaardse Bier- en Brouwersgilde, ontving het Biermanneke de Blauwe mantel van Groot-officier in de Orde.

HET HOEGAARDS BIER VAN VROEGER

In bijna ieder huis werd vroeger Hoegaards bier geleverd op vat. Het vat werd op twee balken geplaatst en een kroon in het vat geklopt.

Als bij het tappen het bier niet snel genoeg liep, werd het propje stro, dat boven in het vat stak, lichtjes opgelicht, om wat meer lucht te geven.

De vaten moesten een tijd rusten, want te vers bier was te jong en te flets.

Nadien had het een eerlijke smaak. Te oud bier begon zuur te worden, bijna ondrinkbaar, want er kwamen dan witte stippeltjes op, "koom" genaamd, doch het bier was zeer voedzaam. Hoe meer men er van dronk, hoe minder moest men eten, dus zeer economisch in die tijd, rekening houdend met de toenmalige prijzen van drank en eten.

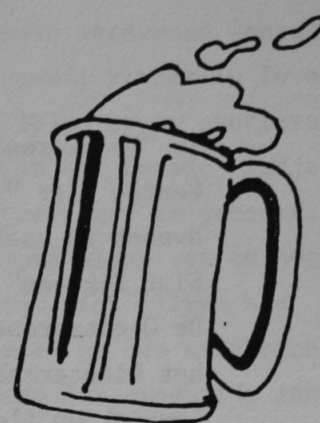
Het Hoegaards bier van vroeger was zonder alcoholhol, zodat men er moeilijk dronken van werd (of was het de macht der gewoonte).

Zo was het vroeger maar nu niet meer.

Van iemand uit Meldert die het nog goed weet
van bij hem thuis en wiens grootvader in de
brouwerij werkte

het BIER in vers en LIED....

M. DODION

In dit artikeltje willen we drie liederen voorstellen uit de helft van de vorige eeuw. Ze zijn van de hand van een zekere Napoleon Destanberg. Deze auteur is een Gentenaar uit de vorige eeuw die zich bewoog in de wereld van het toneel en van de journalistiek. Naar zijn eigen zeggen, in het voorwoord van zijn bundel was hij "liberaal en volksgezind".

De bundel die hij ons naliët draagt als titel: "Al de liberale liedjes en gedichten van Nap. Destanberg, 1846 - 1866". De inhoud beslaat 220 teksten die vrij gevarieerde onderwerpen behandelen. De auteur becommentarieert in heel wat teksten het tijdsgebeuren. Getuigen hiervan zijn liedjes met als titel "De liberalen zwemmen boven" of "Aan Van Rijswijck". Andere gedichten behandelen vrij sarkastisch bepaalde politieke gebeurtenissen of belangrijke personages. Volkse types en beroepen die typisch stedelijk waren worden bezongen in "het Waschmeisje", "het Fabrieksmeisje" en "de Speldewerkers". In elk geval verdedigt de auteur met klem, zij het dikwijls naiëf, zijn liberaalse en Vlaamse idealen.

Maar wat ons naar deze bundel vooral heeft doen grijpen zijn drie liedjes die de lof bezingen van het bier. Na deze inleiding laten we de drie teksten volgen zoals wij ze gevonden hebben in de fotomechanische herdruk van 1989 van bovenvermeld boekje, gerealiseerd in opdracht van het Liberaal Archief te Gent, op de bladzijden 75, 99 en 119.

In "De Bieren" wordt in de eerste plaats de loftrompet gestoken over het Gentse bier "de uitzet". De Uitzet van Gent- Ninove is een oud bier dat verdwenen is zoals ook het tweede in de tekst vermelde bier "de drijdraad van Sint Niklaas" ook bekend uit die tijd als de "Dreydraet van het Waasland". De Oudenaardse bruine wordt geprezen, de Faro en de Lambiek uit het Brusselse, het Diestersbier en de Caves. De Caves werd in Lier gebrouwen sinds 1540. Lambiek op flessen getrokken wordt gueuse genoemd en de Faro was een mengsel van Lambiek en meerts dat uitgegist is (meerts is een tweede aftreksel na de Lambiek). De vierde strofe is helemaal gewijd aan de "primus" van de bieren: het Leuvens bier, de vijfde strofe behandelt het Antwerps gerstenbier. De auteur heeft het alleen over Oostvlaamse, Brabantse en Antwerpse bieren. West-Vlaanderen en Limburg zijn vergeten. Het Hoegaards bier wordt niet vermeld evenmin de Tiense Zoeg, het Zottegems, de Kwak van Dendermonde en de Mechelschen Bruynen noch die van Aarschot.

In de laatste strofe zegt de auteur niet te willen spreken over vreemde bieren. Daarmee bedoelt hij blijkbaar andere dan de negen bieren die hij vermeldt. Vermelden wij bij deze eerste tekst nog dat de auteur zegt dat in Vlaanderen het bier het liefst wordt gedronken uit de "flesch" en dat men het elders "versch" (sic) prefereert. Versch staat hier blijkbaar voor vers in de betekenis van "direkt van het vat" (vierde strofe). Maar deze bewering moet men niet al te nauw nemen, gezien de auteur in de zesde strofe ook spreekt van het sluiten van "deze lange lijst" die dan toch ook maar negen bieren bevat. Destanberg duidt bij "de Bieren" aan dat het lied moet gezongen worden op de wijze van "Femmes voulez-vous éprouver".

"Tjeef Bierbuik" of het (bier)buikje van Tjeef is een vermaning aan het adres van de arbeider, van Jan - met - de - Pet. De auteur wil de gezonde zwager niet afhouden van het bierdrinken, dat zeker niet, maar hij wijst erop dat er met meer maten moet gedronken worden van het edele nat (tweede liedje) Wijn is Frans en te duur, ook al wordt hij met water aangelengd in Frankrijk (gedoopt). Jenever is een pest en maakt van de mens een beest. Dit "korte nat" (kleine glaasjes) verwoest het leven en maakt van de mensen een zichtbaar wrak.

Echte Vlamingen drinken bier zoals hun voorvaders, die er hun moed en dapperheid aan dankten en zo aan ons doorgaven. En daarbij komt nog dat fris bier met een sneeuwwitte kraag geen maagpijn bezorgde.

Het derde liedje is een ode aan het typische traditionele verdwenen Gentse bier "de Uitzet" zoals het refrein ten volle uitzingt. Het geeft kracht en levensmoed. Deze twee essentiële kwaliteiten om als mens te leven en te overleven worden graag aan het bier toegedicht. Ook hier, zoals in het tweede liedje is de onderliggende bedoeling het bier uit te spelen tegenover de jenever. De jenever of "het korte nat" was de grote pest, de grote plaag van de negentiende eeuw. Door de jenever verzopen talrijke arbeiders niet alleen hun zuur verdiende loon, maar werden ze moedeloos en verloren ze hun werkkraft. Zoals de tweede tekst over Tjeef, is ook dit een loflied dus eigenlijk een negentiende eeuwse stichtend liedje om te pogen het alcohol verbruik te verminderen. De prijs van 6 centiemen de pint (halve liter) is ook betekenis vol in deze kontekst.

De Bieren

I.

Wij hebben niet als meenig land,
Het krachtige sap der zoete druiven,
Maar dat en is voor ons geen schand
En zal ons niet op zij doen schuiven.
Want heeft ons vaderland geen wijn,
Zijn kroon voert andere laurieren
De Belg heeft 't recht van fier te zijn
Op zijne fijne lekkere bieren.

II.

Den Gentschen uitzet komt vooraan,
Een fleschken dobbelen geeft krachten
En is het buikske wel gedaan,
Men ziet er iedereen naar trachten.
Den drijdraad van Sint Nikolaas
Moet ook die schoone lijst versieren.
Ook 't Audenaarsche bruin is baas
Bij al die and're goede bieren.

III.

Vriend Faro met kozijn Lambiek
Die hand aan hand daar komt getreden
Die u maar lust en is niet ziek,
Maar krijgt er kruim van in zijn leden.
Het Diestersch bier en de Kaves,
Die mag men ook als vrienden vieren,
't Zij van de ton, 't zij van de flesch,
Hoe smakelijk zijn al die bieren.

IV.

Hoho! Daar komt het Leuvens bier:
Zijn buik is dik en opgezwollen,
Die ronde gast maakt goede cier,
En laat maar blij zijn centen rollen.
In Vlaandren moet het op de flesch,
Waardoor het kracht krijgt in de spieren,
Maar elders drinkt men 't liever vesch.
Het is een primus van de bieren.

V.

Het Gersten bier, op Antwerps grond,
Kan ook al menig hert verblijden,
't Is smaaklijk, krachtig en gezond,
Toch zijn er mensen die 't niet lijden?
Zo gaat het op het aardsche dal,
Hier lacht men stil, daar hoort men tieren,
Hier is een lijkfeest, daar een bal,
't Gaat met den mensch als met de bieren.

VI.

Hier sluit ik deze lange lijst,
't Zal van geen vreemde bieren spreken.
Want 'k wil niet hebben dat ge peist
Dat ik voor 't vreemde ras zou preeken.
Neen, nationaal: dat 's d' eerste vraag!
Geen andre vaan wil ik zien zwieren,
Drink ik 'm een stuk in mijne kraag,
't Moet zijn in nationale bieren!

Tjeef Bierbuik

refrein:

't Bierke mag er zijn,
't Is zoo goed als wijn.
't Is Vlaamscher van smaak en wel eens nog zoo fijn,
Zoo lang als ik leef,
Dat God het mij geef
't Is 't eenig verlangen van Tjeef! ...

I.

De wijn is te duur voor den werker,
Al wordt hij in Frankrijk gedoopt.
Het bier maakt de leden veel sterker,
Ofschoon men 't voor minder verkoopt.
't Ziet bruin en het blinkt er zoo helder,
En pronkt met een sneeuw witte kraag,
Zoo frisch als het komt uit den kelder,
't En doet ons geen kwaad aan de maag ...
(refrein)

II.

Houdt maat en verstand in het drinken,
Of anders is 't bier ook fenijn.
Wanneer gij te dikwijls wilt klinken,
Dan is 't al zoo fransch als de wijn.
Past op en stelt teering naar neering,
Past op, en nooit meer dan uw deel,
En maakt geen te groote verteering,
Gij weet het; te veel is te veel!
(refrein)

III.

Genever, dat is er een peste.
Hij brandt en verteert u de maag,
En zie! Gij en weet niet op 't leste
Of 't gisteren is of vandaag,
Uw hoofd is zoo ijl en geblazen,
Uw keel is zoo schor en zoo droog.
Ge zijt als een beest aan het razen,
Men leest het kort nat in uw oog.
(refrein)

IV.

Zoo Vlaming, die Vlaming wilt wezen,
Genever en wijn van den kant.
Wat dient er nog hooger geprezen
Dan 't bier, dan de drank van ons land?
Het bier was de drank van ons vaadren,
Het bier gaf hun kracht in 't gemoed,
Nu stroomt nog dat bier in ons aadren,
Zoo stroomt in ons ook nog wat bloed! ...
(refrein)

Uit: Al de liberale liedjes en gedichten van N. Destanberg 1846-1866

Het Gentsch Bier

refrein:

Gentschen uitzet
Ge doet ons goed
Ge doet ons goed
Al is dag'ook al somwijlen wat uitzet,
Gentschen uitzet
Ge doet ons goed
Gij giet de kracht en de vreugd in 't gemoed.

I.

Een waalsche zoon, Toon Clesse, heeft U bezongen,
Meester in 't vak, maar zijn gedicht is fransch.
Hij houdt van 't bier, hij is een goede jongen,
Dichten lijk hij, daartoe zie ik geen kans.
(refrein)

II.

Maar toch mij dunkt dat 't Vlaamsche bier, zo helder,
Ook in het Vlaamsch een lofzang hebben moet.
Frisch en gezond komt d'uitzet uit den kelder,
Zijn witte kraag staat hem uitnemend goed.
(refrein)

III.

Eens, tot zijn schand, heeft men hem willen ijken,
Maar geen Vlaamsch bier en past de slavenband.
Hij wilde niet met looden letters prijken,
Hij schuimt nu vrij in 't vrije Vlaanderland.
(refrein)

IV.

't Kost voor een pint niet meerder dan zes centen,
En 't bier is kloek, als men het wijs geniet.
Dat men het volk dit goed wist in te prenten,
Dan had 't kort nat zooveel verdwaalden niet.
(refrein)

V.

Lijk Clesse zei, het bier gaf aan ons vaadren
Moed in en kracht bij vree en bij gevecht.
't Bloed vloeide hun onstuimig heen in d'aadren,
Zij waren vrij of stierven voor hun recht.
(refrein)

VI.

Och arme mensch! Och! mocht het eens gebeuren,
Dat g'elken dag een lekker pintje had;
Dan zoudt ge nooit verkwijnen en vertreuren,
en 't waar een eer voor onze Gentsche stad! ...
(refrein)

uit: Al de liberale liedjes en gedichten van N. Destanberg, 1846-1866

DE 11de GRIETMUILVIERING TE BOST

Het was weer zover, reeds voor de 11e maal vierden we de GRIETMUIL.

De weergoden waren ons goed gezind, wat de oude Spanuyt omtoverde in een zonnige sfeervolle boomgaard.

Het Hoegaardsbier was dan ook van de partij en de gezelligheid was dan prima.

Een Dixielandband bracht er de stemming in (wel met een beetje vertraging) en de Volksdansgroep St. Sebastiaan zorgde voor de folklore en dans

Dit jaar was er het optreden van de Tiense groep:

" In 't Vroede, in 't Sotte en in 't Amoureuse" welke liedjes brachten ineens Tiens kleedje en die dan ook de ganse viering aan elkaar knoopten.

Zoals elk jaar werd er ook iemand Hoegaardier geslagen door " Die Edele Orde vanden Moutstock". Dit jaar viel de eer op Creffis F., een bekendheid in Bost. Terwijl hij zijn pint leegdrank en de attributen van zijn waardigheid in ontvangst nam maakte de Dixieband zich klaar om aan de opgraving te beginnen. Daarvoor werd beroep gedaan op de nieuwe Hoegaardier, bijgestaan door de aanwezige Bostse Hoegaardiers.

Met het vatje Hoegaardsbier, midden op het podium, zorgde de groep in 't Vroede in 't Sotte en in 't Amoureuse voor een primeur, namelijk "Het Grietmuillied" (zie laatste bladzijde van dit Moutstockje). Daarvoor onze dank aan Luc, Guy en Herman.

Alzo werd hulde gebracht aan de jarige witte van Hoegaarden, welke met zang en dans werd weg gedragen om dan te worden aangetapt en natuurlijk gedronken

Ondertussen ging de viering voort met volksdans, muziek en onze Tiense straatmuzikanten toonden zich langs hun beste kant. Het was echt even rustig verpozen en gezellig babbele met vrienden in een sfeer volle Spanuyt.

Rond 19 uur was de tijd aangebroken om het Hoegaards gerstennat plechtig te begraven, wat dan met de nodige muziek en dans werd uitgevoerd

Wie er niet was, heeft echt wat gemist en we zien reeds hoopvol uit naar 1993 de 12e Grietmuilviering.

Aan de Wijkraad van Bost een dikke proficiat het was prachtig.

Toekomend jaar zijn we er zeker weer bij.

HET BEGRAVEN VAN DE GRIETMUIL

het nieuwe

Grietmivillied

MET ONZE DANK AAN DE TIENSE STRAATMUZIKANTEN

Ref. : (=maizingzang)

Ja in de grond, dzing boem, ès 't hieël goei bier, dzing boem,
Mà 't ès vuil beeëter às ge 't aat de grond kunt hoale...!
eun hieël joër lank, dzing boem, pasiënsekraat, dzing boem,
dàd ès hieël dier mà 't ès de moete van 't betoale...
de grietmaal ès, dzing boem, eun læëvesles, dzing boem,
ge kregt de smaak te pakke às ge wachte kunt...!
makt dan plezier, dzing boem, dàd ès ni dier..., dzing boem,
mà kameroadschap dàd ès 't punt...!!!

IEESTE KOEPLET :

Van woeë et komt en woes et ès begonne,
Da kunt ge zûuïke in wel vier, vèf bronne.
Ne stieën, ne beeër, ne stôsp bier of geneeëvel...
Eun heks, nen dwerg, doë hangt nog wel wa neeëvel.
In den téd dan hâa dô ieder wèek e spel,
En iederieën dea was ter och van tel...

TWIDDE KOEPLET :

De wèkroëd Bost zei: "Dà mag ni verdwène"
Ze goenke dus ins stome bè hun brène...
Wà zeiker was dô wedde bier begràve,
Dà 't joër dowoep den dastige moest lève...
En in de baugat van 't gelaig van et Spanaat:
Es 't ieder joër oep nief groeëte schapaat...!

DERDE KOEPLET :

Al tien joër lank - nô elf - ès et àn't groeie
En iedere kieë van nèr zie ge: 't ès goeia...
E pinke drinke en a lieke zinge:
Gezellighed deë lot zich hie zoeë vinge...
En vangt ge soems ins bôt an euir vès'lèn?
Begint dan oepnief bé et refrèn.....

aat hieël ons èt cepgedrage an alle Grietmaal-
minse: van de strôëtmezekante: "In 't vroede,
in 't sotte en in t'amoureuze..."

Zondag 6 september 1992

